

HECE TASLARI

aylık Őir dergisi

94on5aralık2022

Zeynep H. 2022

hece taşları

aylık şiir dergisi

yayın yönetmeni

tayyib atmaca

son okuma

metin özarslan

kapak resmi

zeynep yeşilmen

muhabbet yeri

haydarbey mh.32077.sokak
armada/2 d blok nu: 6
onikişubat/kahramanmaraş

0535 391 92 50

www.hecetaslari.com

hecetaslaridergisi@gmail.com

94. sayı 15 aralık 2022

issn 2149-4509. (e-dergi)

BU SAYIDA

- ◆ Muhsin İlyas Subaşı /
Çocuklar ve Savaşlar/ 3
- ◆ Ahmet Efe / Eski Sokak / 4
- ◆ Mustafa İmir / Ses Ver / 6
- ◆ Musa Həşimov / Qəm Karvanım / 7
- ◆ Tayyib Atmaca / Yaşar Akgül ile Şiir
ve Gelenek Üzerine / 8
- ◆ Köksal Cengiz / Ömrümüz / 12
- ◆ Ahmet Yıldırımtepe /
K/Ömür Karası / 13
- ◆ Nəcibə İlkin / Payız Yağışı / 14
- ◆ Cihat Barış / Rahvan Atlılar / 15
- ◆ Mahir Başpınar / Yetiş / 16
- ◆ Bilal Bütün / Hay Olayım / 17
- ◆ Olgun Albayrak / Serzeniş / 18
- ◆ Mustafa Işık / Sen Misin? / 19
- ◆ Gökhan Daloğlu /
Nisana Eylül Yâr Olmaz / 20
- ◆ Aybeniz Garagile Qafarlı /
Ətəyindən Tök Daşı / 21
- ◆ Satılmış Şen / Yayla Dumanı / 22
- ◆ Ahmet Arslan / Kolay Değil/ 23
- ◆ Tayyib Atmaca / Yol Arkadaşı / 24
- ◆ Metin Özarslan / Yoldayız Hâlâ / 24

◆ **Muhsin İlyas Subaşı**

Çocuklar ve Savaşlar

Her sabah bir melek açar kapımı
Elindeki tasta gözlerim vardır
Yine rüyalar mı aradı beni
Hayallerim umutlarım kadardır

Kaç aşkın suyuyla yıkanır ömür
Kaç hüznün türküsü yorar gönlümü
Sorun savaşları kan çocuğuna
Niye gül bahçesi yapar ölümü

Her bayram sabahı içimde kanar
Gözlerinde donmuş mermi yarası
Semirdikçe silah satan katiller
Çocuklara kıyar çağ ihtirası

Bilirim kaybolan nice sevgide
Gurbet çocukları elbet büyümez
Şefkatle onları yıkamak için
Biz ölürüz ama anneler ölmez

◆ Ahmet Efe

Eski Sokak

Ah Şu eski sokaklar cumbalı kâgir evler
Sahibi zâkir evler her biri nâdir evler

Duvarların dibinde hüsnüyusuf çiçeği
Konuk etmiş üstüne birkaç uğur böceği

Bir köşenin başında şırıldayan çeşme der:
“Hak’kı tesbih ediyor su, ateş, hava, mermer...”

Mescit minaresinden kumrular ses veriyor
“Hû” sesiyle şadırvan tam kemâle eriyor

Baharda al ve yeşil donanırken tepeler
Gülümser saksılarda sardunyalar küpeler

Yol ararken duvardan öteye sarmaşıklar
Göz süzer birbirine yeni yetme âşıklar

Yâr için gül yetişir gönüller bahçesinde
Bin hikâye bulunur bir çeyiz bohçasında

Pencerenin önünde cıvıldaşır serçeler
Ne masallar anlatır nakış nakış perdeler

Avlularda çıkırığı gıcırdayan kuyular
Kaç asırdır sunuyor taze ve berrak sular

Hangi dağdan kopup da gelmiş temel taşları
Görkemli sütunların bilinmez ki yaşları

Bir pancurun ardından sokağa bakan çocuk
Sırtında beyaz mintan elinde mavi boncuk

Göklerde pervaz eder burada gönül hüması
Deryayı seyrederken köşkün cihannüması

Başkadır hali elbet sokakta her hanenin
Lâkin kırk yıl hatırı sayılır bir kahvenin

Bilmem hangi sırları saklar şu dev çınarlar
Belki gidip dönmeyen âdemleri anarlar

Paslanmış menteşesi inilder durur kapı
İlerde yalnızlığa yuvarlanmış bir yapı

İnce ince işlenmiş şu tokmağı çalan kim?
Bilinmez gelen kimdir ve ardında kalan kim?

Arnavut kaldırımında bastonlu bir ihtiyar
Mırıldanır: "Bir ömür geçti de gelmedi yâr!"

Az beride sürerken güvercin pazarlığı
Ötelerde serviler bekliyor mezarlığı

Hiç hayalden çıkmıyor ah şu eski sokaklar
Gün gelir "Bir dost..." diye *Ahmed*'i de kucaklar

◆ Mustafa İmir

Ses Ver

Nefsime yüksünmem koşar gelirim
Ayrılık cevrine doyarın ses ver
Gönül yıkıntımı aşar gelirim
Yalnızlık hüznüme uyarsın ses ver

Hasretinde isen sıcak kucağın
İyi-kötü hâlâ tüten ocağın
Dönüp dolaşıp da sığınacağın
Eski dost yerine koyarsın ses ver

Bizsiz de dönüyor feleğin çarkı
Seninki bir anlam yükleme farkı
İçinde sessiz bir tınlayan şarkı
Bir gönül yankısı duyarsın ses ver

Neleri arayıp bulamadık biz
Dar dünyada ayrı kaldık ikimiz
Ne yapsak da yarım olur tekimiz
Sevgimi saygımı sayarsın ses ver

Delice duygular içimde dürter
Dik başlılığımı pişmanlık örter
Aklım hislerimi yerlere sürter
Öfkeni gönlünden soyarsın ses ver

Gönül unuttur mu özel birini
Hiç kimse doldurmaz senin yerini
Ardında bırakıp öte-berini
O mağrur nefsine kıyarsın ses ver

Bazen özre yetmez insan mecali
Kusur ettimse de insanlık hâli
Af dilemeye diz çökme misali
Vicdanen yanıma kayarsın ses ver

Zaten hiç olmadın hülyamda kaldın
Geç gelen ilhamla dengine aldın
İmir'i muhayyel sürgüne saldın
Başını duvara dayarsın ses ver

◆ Musa Həşimov

Qəm Karvanım

Dözmürəm həsrətə yorulmuşam mən
Dərdimin üstünə elə dərd gəlir.
Qüssədən kədərdən yoğrulmuşam mən
Həyat məni sıxır mənə sərt gəlir.

Baş-başa qalmışam dərdi-sərimlə
Hər şey çaş-baş düşüb duyğularımda.
Hər gün dalaşırım gecələrimlə
Yamanca qarışır yuxularım da.

Ürəyim şam kimi əriyib axır
Xankəndim Xocalım bugün dardadır.
Gözlərim önündə şimşəklər çaxır
Mənim dərdim elə vətən boydadır.

Çox şəhid vermişik vətən yolunda
Onları bu vətən mətinləşdirib.
Bu doğma torpağın hər qarışını
"O şəhid qanları vətənləşdirib."

Yaş üstə yaş gəlir ömür qısalır
Od tutub yanırım mən aram-aram.
Deyirəm görəsən vətən dərdini
Özümlə qəbrəmi aparacağam?

Sarvanam çəkirəm qəm karvanımı
Çəkəcəm niskilin sonuna qədər.
Vətən torpağının son qarışını
Düşməndən geriyə alana qədər.

Yaşar Akgül ile Şiir ve Gelenek Üzerine

◆ Konuşturan: Tayyib Atmaca

Şiirde geleneğin çerçevesi nasıl çizilebilir?

Böyle bir çerçevenin çizilmesi oldukça zordur. Hatta çerçeve çizmek bile mümkün müdür veya doğru mudur bilemiyorum. Kadim şiirimiz nereden başlar, nerelerden geçer, nereye dökülür bunu iyi izlemek lazım. Bu biraz da şairin düşüncesi, dünya görüşüyle ve nereye kadar gittiği ile bağlantılıdır.

İslam inancına ve düşüncesine sahip bir şairin gelenek çizgisi doğal olarak derinliğine olacaktır ve bu onu zengin kaynaklara götürecektir. Gayri İslami inanç ve düşünce mensubu bir şairin nerelere kadar gidebileceğini veya inebileceğini doğrusu ben de merak ediyorum. Söz konusu şairler belki sanatsal, felsefi birtakım açılımlar ve dalışlar gerçekleştirebilir ama bunun da sahicilikten uzak olacağına inanıyorum. Bundan İslam inancına sahip olmayan yani Müslüman olmayan şair olamaz gibi kesin ve keskin bir yargı çıkarmamalıyız elbette. Tabii ki şair olabilir hatta iyi bir şair de olabilir ama ortaya konan ürünlerin kendi payıma ayakları yere basmayan salt sanatsal, düşünsel ürünler olacağını, duygusallıktan, insani sıcaklıktan uzak olacağını düşünüyorum.

Şimdi denilecektir ki, ne yani dünya edebiyatındaki onca büyük ve önemli yüzlerce şairi yok mu sayacağız. Tabii ki yok sayılamaz, saymıyoruz da. Ben daha çok bu şair ve şiirlerin bize hitap edip etmediğini, bize bir şey söyleyip söylemediğini vurgulamak istiyorum. Okunabilir, okunacaktır, değerlendirilecektir hatta zevk alınacaktır, belki yararlanılacaktır, fakat bütün bunların bizi sarıp sarmalayacağından kuşkuluyum. Belki garipsenecektir bu, biz bize benzeriz, bizi ancak biz anlarız, eller bizden, halimizden anlamaz mottosuna benzedi ama olsun, bunda da gocunacak bir şey göremiyorum.

Gelenek kavramı; divan, tekke, halk şiirinin yanı sıra modern şiiri de kapsar mı ya da tam olarak bu kelimenin kapsama alanındaki şiir odakları hangileridir?

Biz aynı dünya görüşüne mensup şairler, şiirimizi genelde İslam öncesinden (sözlü ve yazılı) başlatırız, İslamiyet sonrasında tekke, halk, divan şiiri ile sürdürürüz. Daha sonrası malum. Edebiyat Tarihi kitaplarında da klasik bir sıralama vardır ya hani, Tanzimat, Servet-i Fünûn, Fecr-i Âti,

Milli Edebiyat, Milli Mücadele ve nihayet Cumhuriyet dönemi. Burada dikkat çekmek istediğim husus şudur: Günümüz şiirini zorlamayla bu kalıplara oturtmaya çalışmamalıyız. Bu dönemler tabii ki herkese açıktır ve herkes özgürce yararlanabilir istediği dönemden. Bu bir kaynaklanma meselesidir, şairlerin kültürel birikimi ile ilgilidir. Biz buna “modern şiir” demeyelim isterseniz. Yukarıda belirttiğim dönemler de ilk başladığında birileri onu “modern” diye adlandırmışlardır, kavram aynı değilse de içerik aynıdır eminim. Gelenek bir ırmağa benzer, hep akar ama hep aynı sular akar zannederiz. Oysaki ırmak hep yenidir, biz fark etmesek de yenilenir, yeni suları alıp getirir, her dem tazedir. Amma velâkin belli bir dönem içinde dönenip duran şiir, aynı suyu evirip çevirip bize gösteren süs havuzu gibidir. (Akarsudan abdest alınır, durgun sudan alınmaz malum)

Geleneği reddetmek ya da geleneğin karşısında durmak şiir adına mı yoksa şairin kendi geleneğini oluşturma çabası adına takınılan bir tavırmıdır?

Geleneği reddeden kendi kaybeder. Bir yere kadar kendi aldatıcı gücüyle yürür ama çok sürmez sendelemeye başlar, teklemeye, tükenmeye başlar ki, bu kaçınılmaz sonudur. Şair kendini tekrar edip durur, şiiri de belli simge, imge, imaj...her neyse kullanıla kullanıla kanıksanmaya, sıkılaşmaya başlar, gittikçe okunmaz hale gelir. Aynı handicap geçmiş şiirimizin etrafında dönüp duran şairler ve şiirler için de geçerlidir. Mimaride de böyledir. Müzikte de böyle değil midir? Eski plakları, eski sanatçıları, klasik şarkıları hepimiz hayranlıkla belki bıkmadan usanmadan dinleriz ama o da bir yere kadar. Bir gün bakarsınız ki yeni bir sanatçının, yeniden yorumlamasıyla, kendinden bir şeyler katmasıyla eser adeta dirilir, canlılık kazanır, gündem oluşturur. Hiçbir şair, “geleneği ben oluştururum” gibi bir iddiada bulunamaz. Bulunsa bile o aşamaya kendini getiren bir geçmişi, geleneği olduğunu unutmamalı, arkasına dönüp bir bakmalıdır. Büyük sanatçılar, büyük şairler yüzyılların birikimini günümüze gelenek vasıtasıyla taşırlar ve fakat taşıırken kendi mühürlerini vururlar, vuramayanlar taklitten öteye geçemezler ve geleceğe sadece kuru bir isimleri kalır, izleri kalmaz, yani nehir onu dışarı atar.

Yaşar Akgül, şiirinin gelenekle ne tür bağları vardır? Şekil, içerik, hayal unsurları bağlamında neler söylemek istersiniz?

Babam hem hafız hem müezzin hem de kitapçıydı. İlkokula başlamadan mahalle hocasına gittim. Yani gözümü elif cüzüyle, Kur'anla ve tabii dini kitaplarla açtım. Sonrasında cenknameler, âşıkların hikâyeleri, şarkı sözleri, destanlar, masallar... uzayıp gider bu liste. Demem o ki tam da sizin sözünü ettiğiniz geçmiş ve geleneğin içinde büyüdüm. Oralarda kök saldım, gelenekle bağımı hiç koparmadım ve koparmaya da hiç niyetim yoktur. Birçoğumuzun çocukluğunda aynı izleri taşıdığından eminim. Birçok şair, hikâyeci ve yazarımızın aynı serüveni yaşadığını biliyorum. İlk gençlik yıllarımızda "Hidayet Romanları" ile karşılaştık. Dini hikâyeler, menkıbeler, tarihi romanlar, kahramanlık şiirleri ile devam etti. Nihayet, Büyük Doğu, Diriliş, Edebiyat (Üstad Necip Fazıl'ı, Üstad Sezai Karakoç'u ve Üstad Nuri Pakdil'i hayatta iken ziyaret etme bahtiyarlığına erdim.) Elif, Köprü, Kırağı, Muştı, Maveria, Aylık Dergi, Kıyam, Kardelen, Düşünarı (şimdilerde Edebiyat Ortamı) dergileri... Geleneğimizi oluşturan klasik edebiyatımızın, dolayısıyla divan, tekke, halk şiirinin kaynağından su içmeye daha ilkokul, ortaokul ve lise yıllarımda başlamıştım. Ayaklarımı sağlam bir zemine bastığıma inanıyorum. Ama şiirlerimi yazarken kendime asla bir mânia koymuyorum, oldukça rahatım bu konuda. Eğer ben bir şiir tamamıdır diyorsam ve buna herkesten önce ben inanıyorsam olay bitmiştir. Ama bir itirafta bulunmalıyım. Tek sıkıntım keşkelerim. Ah keşke şu dizeyi öyle değil de böyle yazsaydım dediğim çok olmuştur. Artık onu da şiirlerim kitaplaşırken hallederim herhalde diye teselli ediyorum kendimi.

Gelenekten beslenmeden ve sadece günümüz şairlerini okuyarak şiir yazma talimine başlayanlar şiirlerini geleceğe taşıyabilirler mi? Nasıl?

Sorunuz aynı zamanda cevabını da içeriyor. Tabii ki böyle bir şey mümkün değil. Ama en azından özellikle genç şairler yani hayata ve şiire yeni başlayanlar günümüz şiirini sağlam ve emin adımlarla, özümseyerek okurlarsa umulur ki bu onları yavaş yavaş geçmişe, geçmişten beri devam eden bir geleneğe götürür. Yani akan bir ırmak onları denize kavuşturur. Bunun gerçekleşmesi de "Yurdum Şairleri"ni okumakla olmaz. Yaşayan şairlerimizi, yakın dönem şiirimizi izlemeleri gerekir. Günümüz dergilerinin en azından birkaç tanesini takip etmeleri. Bu okumalar onları mutlaka götürüp geleneğe bağlayacaktır. Unutulmamalıdır ki günümüze

kadar gelebilmiş olan şairler ve hala okunan şiirler gelenekten beslenen ve geleceği günümüze taşıyan şairler ve şiirlerdir. Biz ölülerimizle birlikte yaşarız çünkü. Mezarlıklar olmasa şehrin hep bir yanı ekşik kalır değil mi?

Geleneksel şiir denince neredeyse toplum tarafından kanıksanan ve adına "halk şairi" ve "divan şairi" denilen şairler için "yazacaklarını yazmış ve edebiyat tarihinin tozlu sayfaları arasında yerini almışlardır" düşüncesi size göre şiirimizin önüne örülen bir duvar mıdır? Değilse Türk şiirinin yeniden inşası denebilir mi?

Biz buna cevherin toza toprağa bulanması, zengin bir maden yatağının üstünün örtülmesi desek daha doğru olur. Arkamızda daha doğrusu önümüzde engin bir şiir denizi vardır. Böyle bir duvar örülmesi de boşuna bir çabadır. Ancak Halk Şiirinin de, Divan Şiirinin de birebir taklidi, benzeri yapılmadan yeniden yorumlanması gerekir. Aynısının tıpkısı denilebilecek şiirlerden uzak durulmalıdır. Günümüzde bunu gerçekleştirebilen şairler vardır ve bundan sonra da var olacaktır. Peki, bu nasıl olacaktır? Belli bir formülü var mıdır? Başarılı örneklerini gösterebilir miyiz? Burada aslolan sizin deyişinizle kanıksanan eski şiirimizin ana damarının belki bir kan değişimi ile günümüze taşınmasıdır. Bu ana damarın içinde, önce estetik vardır, edebi sanatlar vardır, müzikalite vardır, ahenk vardır, söyleyiş güzelliği vardır ve tabii ki, aşk vardır, hasret vardır, sevgili vardır... ila ahir. Eski dediğimiz şiirimizde evet, vezin ve kafiye (ölçü-uyak) vardır. Belli bir form uygulanmıştır ama unutmayalım ki, onu günümüze kadar da bu kalıplar getirmiştir.

Şimdi bize düşen bu formu, kalıbı, ölçüyü kopya çeker gibi değil, yeni, özgün ve özgür bir formda yeni imgeler, teşbihler, mecazlar, istiareler, dize içinde, dizelerin başlarında ve sonlarında oluşturulan ses benzeşmeleri, çağrışımlarla zenginleştirip günümüze taşımaktır. Ölçü ve kafiyeyi tümenden inkâr etmek zaten mümkün değildir ama bunlar-sız şiir olmaz demek de doğru olmaz. Ölçüyü şiirin kendi doğal biçiminde, kafiyeyi de bir iç ses gibi pekâlâ oluşturabiliriz, şiirdeki klasik unsurları kendi özel, öznel anlayış ve biçimlerimizle, üslubumuzla somutlaştırabiliriz. Bir yapıyı yeniden kurmak için, öncesini, mazesini, tarihsel izlerini çok iyi takip etmek, değerlendirmek gerekir.

Her şairin yazıya dökmese de elbette şiir üzerine düşünceleri, poetikası vardır. Düşünce dünyanızdaki bu hususta neler canlanıyor?

Oldukça haklı ve doğru bir tanımlama bu. Evet,

benim de belki hala yazıya dökemediğim “Şiir üzerine düşüncelerim” var. Bunu yıllar önce Yeni Devir gazetesindeki haftalık köşe yazılarımda belirmiştim. Sonra bunları tam olarak kitaptan saymadığım “Şiir Haritası” kitapçığımda da yayınlamıştım. Ama aradan uzun yıllar geçti. Bu konudaki düşüncelerim de doğal olarak değişikliğe uğradı sanırım. Kendimi hala şair saymıyorum, şair olup olmadığımı zaman gösterecek. Hala yazmak istediğim şiiri yazmış değilim. Bu yaşta hala mı diyebilirsiniz, evet hala. Şunu söyleyebilirim. Garip gelebilir ama öyle çerçeveye oturtulmuş bir poetikam yoktur. Poetikasız şair mi olur diyebilirsiniz. Bir bakıma mantıklı, doğru bir görüştür. Bence şairin yazdıkları, yalnızca şiirleri onun aynı zamanda şiirle ilgili görüş ve düşüncelerini de gösterir zaten. Bunu ilan etmesi gerekmez. Ben ne hissediyorsam, neyi nasıl hissediyorsam ve ne zaman yazmak istiyorsam, içimden geldiği gibi kâğıda dökerim. Gece yarısı içime düşen bir dizeyi, aklıma gelen bir imgeyi, özgün bir söyleyişi, ya da ne bileyim bir imgelemi, bir tasviri hemen kalkıp defterime not alırım. Tabii ki öyle ham haliyle bırakmam. Üzerinde çokça çalışırım şiirin, mısraları farklı şekillerde söylemeye çalışırım, bir cümlemin, bir dizenin, hatta kelimenin, nasıl ve nerede daha iyi, daha güzel, daha etkili ve özgün bir şekilde söylenebileceğini, bıkmadan, usanmadan denerim. Hani “İlk dize Tanrıdandır, sonrası şairin emeğine bağlıdır.” demiş ya batılı büyük bir şair. İşte aynen öyle. Emek vermeden asla olmaz. Hangi iş emeksiz olmuş ki?

Sizce geleneğe bağlanmak bugünden geçmişe gitmek mi, geçmişe bugüne taşıyarak yeniden inşa etmek midir?

Bir dönem aruzla şiirler yazmaya çalışıyordum. Hatta Bediüzzaman’ın Sözlere eserinden ‘Birinci Söz’ü aruz vezniyle beyitler halinde yazmaya başladım ve birkaç sayfa da yazdım. Sonra ne olduysa bıraktım. Belki bu bir tecrübeydi benim için ama sadece bir çeşitleme olarak kaldı. Sür git geçmişe aynen tekrarlamak bize bir şey kazandırmaz. Bu zaten kâinatın, dünyanın, zamanın yaratılışına da gidişatına da aykırıdır.

Sorunuz cevabı zaten sorunun içinde gibi. Biz zaman makinasıyla geçmişe dönemeyeceğimize göre olması gereken, geçmişte yaşayan değerlerimizi, evrensel diyebileceğimiz inanç, duygu ve düşüncelerimizi, bunlardan kaynaklanan yaşam biçimimizi küçümsemeden, kötülemeden, hafife almadan, suistimal etmeden, kullanmaya çalışmadan içtenlikli bir tavırla günümüzün canlı ortamına, yaşanan hayata, yeni bir söylemle aktarabilme-

mizdir. Evet, yeni şeyler söylemeliyiz, yenilemeli ve yenilenmeliyiz ama sırf yenilik olsun, farklı olsun diye de saçmalamamalıyız.

Türk şiirinde geleneği çağın getirdikleriyle sentezleyip yeniden üreten şairler hakkında neler söylersiniz?

Böyle bir form veya formül var mıdır tartışılır. Bu aynı zamanda riskleri barındıran bir ameliyedir. Söz konusu üretim, o kadar kendiliğinden, sahici, doğal, yapmacılıktan uzak olmalı ki, bunu bıraktın okuyucu, şairin kendisi bile fark etmemelidir. Kurgusal bakımdan bile bunu gerçekleştirmek son derece zordur, olsa da sanat ve estetik açısından hele hele duygusallık bakımından hiçbir kıymeti yoktur. Bunu ustaca başarabilen iyi şairlerimiz var mı var. İsim zikretmeye gerek yok. Zaten bizi çarpan, şaşırtan, sarıp sarmalayan, sizin deyiminizle okura dökünen, okuyanı alıp götüren de bu ustaların şiirleridir.

Geleneği bilmek günümüz şairi için bir zorunluluk mudur? Kendinden önceki şiir mirasının bahçesinde gezmeden de şair olunabilir mi?

Bir şeyi beğenseniz de beğenmeseniz de, sevseniz de sevmeseniz de onu çok iyi bilmeniz gerekir. Eleştirmek için de bu şarttır. Bu soru yalnızca şair/şiir için değil, zanaat için, sanat ve sanatın bütün dalları için de geçerlidir. Tabii ki zorunluluktur, olmazsa olmazdır. Hangi meslek erbabı veya zanaatkar, bir usta kendinden öncekilerin izini sürmeden, bağında bahçesinde gezip dolaşmadan, bilinçli bir şekilde inceleyip araştırmadan, ürünlerin künhüne vakıf olmadan, kendi zanaat, sanat ve düşünce dünyasını kurabilir ki, şair de kendi poetikasını oluşturabilirsin? Bu eşyanın tabiatına dolayısıyla doğallığa da aykırıdır. Sinemanın doğuşundan bu güne kadar olan serüvenini bilmeyen hem de çok iyi bir gözlemlerle, eleştirel bir gözle sinemanın tarihini, geçirdiği aşamaları, kısaca dünya sinemasını çok iyi tanımayan biri iyi bir yönetmen, iyi bir yapımcı, hatta özgün bir senarist olabilir mi? Bu, diğer bilimsel ve sanatsal disiplinler ve faaliyetler için de aynen geçerlidir. Herkes arkasına dönüp bakmalıdır. Nerede olduğunu, nerede durduğunu iyi bilmelidir.

Geleneği sürdürmek mi gelenekten beslenmek mi önemlidir ve bunun bir ölçüsü veya dozajı olmalı mıdır?

Gelenekten beslenmek aynı zamanda geleneği sürdürmek demektir ve tabii ki önemlidir. Dikkat edilmesi gereken husus, sürdürmeyi beslenmeyle,

beslenmeyi kopyayla, hatta taklitle karıştırmamaktır. Belki aynı şeyleri yineleyip duruyorum ama bu ince çizgiyi de sürekli göz önünde bulundurmam gerekir. Aksi durumda karmaşıklığın içinden bırakalım okuyucuyu şairin kendisi bile çıkamaz. Gelelim bunun ölçüsüne. İşte bu şairin elindedir, onun poetikası ile ilgilidir. Bunu bir ilaç hazırlar gibi (müstahzar) gerçekleştirmek tabii ki yapmacık, zorlama, tatsız tuzsuz bir şey olacaktır. Böyle bir kurmacayla yola çıkmak baştan kaybetmektir.

Geleneğe ait malzeme özgünlüğün önünde bir engel teşkil eder mi?

Bunun için öncelikle “malzeme” kavramına bakmamız, malzemedeki kastımızın ne olduğunu bilmemiz gerekir. Malzeme neleri kapsar. Asırlardır kullanılmış olan dini, dünyevi, insani, edebi, felsefi, sosyal, siyasal, yaşamsal, düşünsel, duygusal... soyut ve somut kavramları, imgeleri, imgelemleri malzeme olarak kabul ediyorsak, bunları olduğu gibi raftan indirip okuyucuya sunmak, edebiyat ortamına sürmek maharet olamaz.

Sözünü ettiğimiz malzemeler hep vardı ve var olacaktır. Aslı olan gelenekten aldıklarımızı geleceğe taşıırken kendi biçimimizi, biçemimizi, üslubumuzu, edamızı, tavrımızı, tutumumuzu, eşyaya ve olgulara, olaylara bakışımızı içten, içtenlikli ve tabii ki özel, öznel, özgün bir şekilde serdetmemizdir. Başka türlü biz biz olmayız, sıradan olmaktan kurtulamayız. Bu da demektir ki, hiçbir bilinen, varlığını sürdüren, canlılığını devam ettiren malzeme böylesi bir orijinalitenin, kalitenin önünde engel teşkil edemez. Çünkü biz o malzemelerle varız.

Modern gelenekçi ne demektir? Bu sıfat hangi şairlerimiz için kullanılabilir?

Böyle bir tanımlama var mıdır, varsa doğru mudur bundan emin değilim. İlk başta da söylemiştim, Cumhuriyet dönemine kadar şiirimiz hep kalıplar içerisinde, ölçülerle, hecelerle hatta parmak hesabıyla vs. yazıla gelmiştir. Bu kalıplar kırılabilir mi, tabii ki evet ama öyle baltayla ormana girer gibi değil. Eğer şiir sağlam, sıkı, yeni, iyi, kaliteli, özgünse sorun yok.

İsim vermek pek âdetim değildir. Ola ki, hoşuna gidenler de çıkabilir, alınanlar da. Ama günümüzde bunu gerçekleştirebilen başarılı şairler var mı var. Bundan mutluluk duymak lazım. Ancak modern adı altında yazılan şiirleri göklere çıkarmak da, geleneksel ölçülerde yazmakta ısrar eden, ya da vezinli, ölçülü, kafiyeli yazmayı tercih eden şairleri dışlamak, alay etmek, hatta küçümsemek de yanlışır. Her iki kategoride de yazan şairler, kalıcı olur

veya olmaz, yazdıkları beğenilir veya beğenilmez bunu okuyuculara, belki eleştirmenlere, belki de edebiyat tarihçilerine bırakmak daha uygun olur diye düşünüyorum. Gelenek ve modernizm denilince nedense aklıma hemen köy hayatı ve şehir yaşantısı geliyor. Bu gün birçoğumuz köy hayatından, köyde yaşamaktan o doğal ortamdan hasretle bahsediyoruz ya, eminim birçoğumuzu götürüp köye bıraksalar üç günden fazla dayanamayıp çıkarız oradan. Çünkü artık şehir bizi teslim almıştır, şehirdeki yaşam içimize işlemiştir, bırakıp gitmemiz adeta imkânsızdır. O vakit yapmamız gereken şehirde yaşasak da, köydeki, kırsaldaki doğallığı yitirmeden, tabiatı tahrip etmeden, doğayla başbaşa, doğallıkla iç içe bir yaşam biçimimizi buna uygun ortamı oluşturmamızdır.

Geleneği yalnızca şiir ve teknik bahsinden ibaret mi görmeliyiz edebiyat dünyasında yoksa şair tavrının, yaşayışının da yasanması gereken bir gelenekten bahsedebilir miyiz?

Tabii ki gelenek demek sadece şiirle ve yazım tekniğiyle bağımlı değildir. Aynı kavram öyküyle de, hatta romanla da bağlantılıdır. Diğer yazın ve sanat türlerini saymaya gerek yok. Bunların içinde özellikle “şiir” tam da geleneğin ortasında yer alır. Çünkü bizim geleneğimiz söz konusu olunca akla hemen şiir geliyor ki, bu da yanlış sayılmaz. Tahkiye ve hikâye, destan, menkıbeler, masallar, kıssalar vs. hemen ardından gelir. Gelelim buradaki şair tavrına, yaşam biçimine. Buradan şunu anlıyorum: Şair daha doğrusu geleneğe bağlı, gelenekten beslenen bir şair, eğer bir tavır varsa, bunu aynen hayatına da uygulaması gerekir. Bu belki her şair için geçerli bir sav olamayabilir. Yaşamı bire bir gelenekle geleneksel değerlerle uyuşmayan şairler de vardır ama ürünleri kaliteli, değerli ise onu da yok sayamayız. Şunu söyleyebiliriz belki: Kardeşim sen anlatıyorsun ya! Bir kendine bak bir de yazdıklarına kimi kandırıyorsun? Hani Boğaziçi’ni seyrederek, içkisini yudumlayarak, köy, köylü ya da Anadolu insanını yazdığını iddia eden romancılar gibi. Burada şairin, sanatçının samimiyeti söz konusudur. Yazdıklarının inandırıcı olup olmasıyla alakalıdır. Biz inananlar için bu önemlidir. İslami değerleri, İslam’ın prensiplerini, emir ve yasaklarını hayatında uygulamayan en azından uygulamaya çalışmayan bir şair ve yazarın bizim için çok da bir ehemmiyeti yoktur. Veleve ki yazdıkları inci mercan olsun. Laf salatası yapmaktan öteye geçemez. Başkaları için sanatsal açıdan değerli kabul edilebilir, fakat bizim için bir anlamı yoktur, en azından benim için.

Beni konuşturduğunuz için teşekkür ederim.

◆ Köksal Cengiz

Ömrümüz

Sayılı nefesten gayrı ne kaldı?
Bizi hâlden hâle attı ömrümüz.
Oyun eğlenceyle hayli yol aldı,
Meçhul bir menzili tuttu ömrümüz.

Gücümüze güç katarken şatafat
Anladık bu işin sonucu sakat
Arsız nefsimize inince tokat
Hakikate doğru itti ömrümüz.

Üstümüzden uçup gitti mevsimler
Albümlerde donup kaldı resimler
Hafızamda bölük-pörçük isimler
Koca bir maziyi yuttu ömrümüz.

Söyle sevdiklerin şimdi nerededir?
Çoğusunun hatırası serdedir
Kimi gurbet elde, kimi yerededir
Hicranın hüznünü tattı ömrümüz.

Belli ki her şeyi yalan bu dünya
Ne varsa elinden çalan bu dünya
Gül gibi açıp da solan bir dünya
Sonu bir dehlize çattı ömrümüz.

Dosdoğru giderken bozuldu ayar
Ne muhabbet kaldı ne vefalı yâr
Niyazkâr başımdan eksilmez efkâr
Hangi muradına yetti ömrümüz?
Yel gibi savruldu yitti ömrümüz.

◆ Ahmet Yıldırımtepe

K/Ömür Karası

Tek gayesi helâl ekmek parası
Sarmakla geçer mi yürek yarası
Sürülmüş bir kere kömür karası
Ne kadar yıkasa çıkmaz nafile.

Bareti başında çizmeler dizde
İç çekip ilerler meçhul bir izde
Karanlık kuyuda derin dehlizde
Güne hasret kalır çıkmaz nafile.

Gündüzü öğütür geceyi karar
Dalıp kabus görse hep hayra yorar
Gözleri aniden bir ışık arar
Kibriti çıkarıp çakmaz nafile.

Kömürden karaymış alın yazısı
Helâllik alır da gider bazısı
Yollarını gözler körpe kuzusu
Bir ömür bekler de bıkmaz nafile.

Bir kıyamet kopar yıkılır dağlar
Eşinin feryadı yürekler dağlar
Ardından yüz binler milyonlar ağlar
Dönüp de geriye bakmaz nafile.

◆ Nəcibə İlkin

Payız Yağışı

Döyür pəncərəmi payış yağışı
Dəli sevgimizin gözyaşı kimi.
Səni arzulayır kövrək baxışım
Neçə min illərin sirdaşı kimi.

Elə möhtacam ki bax bu an sənə
Qəlbimin ağrısın yağış da duyur.
Səngimək bilməyən bu yağış yenə
Bəlkə sevgimizin günahın yuyur.

Gəl tut əllərimdən ürəyimizi
Yağışın altında boşaldıb doyaq.
Gizlədək yağışdan gileyimizi
Özümüz sevginin günahın yuyaq.

◆ Cihat Barış

Rahvan Atlılar

Sarıldıkça eğnine sarılmayan yara var
Kabuğunda pişmeden azar durur yaralar.

Cahiller ülkesinde çokça dövüldü şiir
Sesimizin yankısı varsın garba muhacir.

Berraklaştıkça göğü pak kelamın heybesi
Buluta berekettir habbenin alfabesi.

Kafiyede estetik hece saf poetika
Zamanın eyerinde kıymetlenir antika.

Papirüsler doldurur kınına ağıt sesi
Duvarların alını nur duaların ertesi.

Bakışımı okşuyor saatimin akrebi
İşkân eder bağrında bir mübarek çelebi.

Ruhum anne kucağı yol kenarı bir sebil
Dibacesi gülistan kıraç buna mukabil.

Taşla kurdu ünsiyet kalemin marifeti
Her çarptığında kalpler yağar dilin iffeti.

Saksılar kanat ister bahçeler inkılapta
Tomurcukta bir yanım öbür yanım ıskarta.

Bir mızrak yöneliyor şerefede gülbanga
Ucunda devinen ok rengi zift alafranga.

Korku bilmez cengâver vazgeçmez hamiyetten
Gayret meydanı kavi kaçanı melânetten.

Tohumluk mısra kaim dün bugün ve yarına
Basar göğsüne toprak sadıktır ikrarına.

Ye'ise açma kapı akideye münafi
Tecelli eder kader kim demiş tesadüfi.

Dönedursun bu dünya koşadurur yilkılar
Tarlada akça buğday yolda rahvan atlılar.

◆ Mahir Başpınar

Yetiş

Zehirli sarmaşık gl sarmadan
Kerem Aslı gibi yanmadan yetiş.
Gl yerine dikenleri karmadan
Zakkum sahanına banmadan yetiş.

Savda sokakları dar ve dolaşık
Gece yıldızlara ay gne âşık
İçimde var olan o cılız ışık
zeri kllenip snmeden yetiş.

Yetiş ki girdaba dşp gitmeyim
Yetiş ki bendimi açıp bitmeyim
Yetiş ki yolumu şaşıp yitmeyim
Bu fani âleme kanmadan yetiş.

Sayılı nefesim srem dolmadan
lm meleğimiz canım almadan
Gnlmn sarayı viran olmadan
Haneme baykuşlar konmadan yetiş.

Sevgiden uzakta bilinmez yerde
Dşmşm şaresi bulunmaz derde
Mahir'im çıktığım bu son seferde
Çabuk gel makbere inmeden yetiş.

◆ Bilal Bütün

Hay Olayım

Ne haddime sual sormak ne haddime cevap vermek
Üfleyiver nefesini ben seninle hay olayım.
Müsaden olursa eğer, vuslat kasesine dolup
Gönül ateşinde mirim demlediğin çay olayım.

Hâlinden hâl eyle beni gayrılar gibi hor görme
Aramızdaki sırları ifşa edip yere serme
Aldıkça daha da diyen bir nefse boyun eğdirme
Mademki açlığım senden ver sevgini doy olayım.

Sen suçlardan azadesin boynuma yükle vebali
Geçtim dünden ve yarından ruhsatlı kılıver hali
Merkez etrafında dönen uydu cisimler misali
Bilirim ki güneşimsin parlattığın ay olayım.

Düne ve dahi bugüne kopmayacak bağımsın sen
Mihmandarı göz yumarsa yolda yitebilir giden
Emrine amade olan kemankeşçe hazırım ben
Vurmak istersen hedefi okun geren yay olayım.

Bu ayrılık çok uzadı müsade et hitam bulsun
Akıbetim her ne ise vuslat kadehine dolsun
Bereket bereket kat gücünden hem gücüm olsun
Ömrünce sürüp ektiğin, topraktaki say olayım.

İnkârı mümkün müdür hiç zatınca malum olduğu
Beliğ dediğim zamandan anımıza yansıyan hu!
Her şey aslına rücadur kaide-i hilkattir bu
Devamlılık iksiriyle yaşattığın huy olayım.

Nefsani menzilden çıkıp kara yere değdiğimde
Başım sana fedadır bil vur istersen eğdiğimde
Asaletinden paye ver yaşatayım benliğimde
Kısraksan doğur ruhumu geleceğe tay olayım.

◆ Olgun Albayrak

Serzeniş

Edep yere düşünce âleme paspas oldu;
Bak ne kadar uzadı ümmetin pürmelali!
Nice çılgın yiğitler salonda rakkas oldu,
Yıldızımız söndü de görmez olduk hilali.

Bir zamanlar ceddimiz at sürerdi yabanda
Mücahidi cihatta, rençperiyse sabanda
Şimdi ne hükmün kaldı üç kuruşluk çabanda?
Ne kalemi bilirsin ne kılıcı kıtali.

Her şeyin haz üstüne günün haftan ayların
Kahvenin hatrı kaçtı demi düştü çayların
Nedir bu hoyrat ruhun bu çekilmez huyların?
Hangi balçık içinde arıyorsun zülali?

Sen kaçınıcı yolcusun iki kapılı handa?
Gönül niye eğleşir makam şöhret ve şanda?
Son nefesi verirken gözü dikip tavanda
Beklemeyedurursun bir yudumluk suali.

Nice Karun kılıklı yaşıyor hanımızda
Bizim Harun ve Musa dolaşır kanımızda
Mazlum hep ötemizde zalimse yanımızda
Ne olacak deyiver bunca cürmün vebali?

Kimliğimi sorarsan bir divane dervişim
Postumu hem geceye hem gündüze sermişim
Belki bir sefil yolcu belki de bir ermişim
Mürşidimin izinde arıyorum kemali.

◆ Mustafa Işık

Sen Misin?

Yara benden hançer senden sevdiğim
muhabbet bağımın bağbanı mısın?
gül olmaya od'a gitti İbrahim
gönül içre yanar külüm sen misin?

Adın söylemeye varmadı dilim
Mecnun'dur bu yolda emsal-i hâlim
yarayı sevmektir yâre visalim
koynumda parlayan elim sen misin?

Yokluğun saçımı ak edip durdu
aynalar yüzümü tanımaz oldu
kimseler adımları anamaz oldu
zikri Eyüp nebi dilim sen misin?

Öksüz kaldım bilinmedi varlığım
nemlendi duvarlar nefeslendi darlığım
lâldı kelim duyulmadı çılgılığım
düzlüğe çıkmayan yolum sen misin?

Taze gülüşümden eser kalmadı
Azrail vaktinden evvel salmadı
gözlerim hayalsiz düşe dalmadı
bekleyip durduğum ölüm sen misin?

◆ Gökhan Daloğlu

Nisana Eylül Yâr Olmaz

Ümitsiz umutlar peşinde her gün
Anladım uğruna gönül yorulmaz.
Sürgündü sevdalar, bugün de sürgün
Anladım nisana eylül yâr olmaz.

Sebebim sayılır ulaşmazlar
Kördüğüm yolları çözemez rüzgâr
Sevdalım bahara uçar son kuşlar
Anladım nisana eylül yâr olmaz.

Benim adım eylül soyadım hüzün
Anladım dalıma bülbül uğramaz
Dökülen yapraklar yaşları gözün
Anladım nisana eylül yâr olmaz.

◆ Aybeniz Garagile Qafarlı

Ətəyindən Tök Daşı

Bircə əlçim buludam
Bircə qurtum göz yaşı.
Daha ağlatma, nolar,
Ətəyindən tök daşı.

Mənə qənim kəsilib
Qayçılama ömrümü.
Dəli-dolu şimşək tək
Qamçılama ömrümü.

Bir udumluq havanı
Qoy udum bu dünyada.
Göz yaşım ilə üzümü
Vallah yudum dünyada.

Gözlərimdən nəm çəkib
Mamırlayıb qismətim.
Taleyimə qısılib
Sənə olan həsrətim.

Səndən umacağıım yox
Səbrim yaman daralıb.
Yenə bağrımın başı
Alovlanıb qor alıb.

Bircə əlçim buludam
Bircə qurtum göz yaşı.
Daha ağlatma nolar
Ətəyindən tök daşı.

◆ Satılmış Şen

Yayla Dumanı

Aklıma düştükçe bizim oralar
Demlenir içimde bir buruk anı.
Dile gelir depreştikçe yaralar
Bir gözlerin bir de yayla dumanı.

Geçitler yol verir yol verir engin
Sürerim izini o hüzzam rengin
Her akşam kanımda başlayan yangın
Bir gözlerin bir de yayla dumanı.

Ses ver artık yokluğunda yittiğim
Of dedikçe mısra mısra tüttüğüm
Yıllar var ki bu dağlarda güttüğüm
Bir gözlerin bir de yayla dumanı.

İlgaz aynı ılgaz gittiğin gün ki
Sevdamız rüzgârın dilinde sanki
Doruktan doruğa uzanan yankı
Bir gözlerin bir de yayla dumanı.

◆ Ahmet Arslan

Kolay Değil

Bu dünyanın cefasını
Çekmek öyle kolay değil.
O bir demlik sefasını
Sürmek öyle kolay değil.

Halis bir insan olarak
Güzelliklerle dolarak
Kalpten kalbe yol bularak
Durmak öyle kolay değil.

Yücedir Arafat dağı
Kutsaldır o gönül bağı
Her yere örümcek ağı
Örmek öyle kolay değil.

Meşgul eder bu hâl seri
Nasıl olur bilmem yeri
Gelip gecen bu demleri
Görmek öyle kolay değil.

Terk ederken bu hanını
Yalan olan cihanını
Son nefeste bu canını
Vermek öyle kolay değil.

Ulaşmak için emele
Bakmak için o cemâle
Olgunlaşıp da kemâle
Ermek öyle kolay değil.

Arslan Ahmet sözüm sana
Nail olup yapısına
Yaradan'ın kapısına
Varmak öyle kolay değil.

Yol Arkadaşı

Metin Özarıslan'a

Senin kalbin sade senin mi sandın
Asya'dan emanet bir incidir o
Damarında deli taylar dolaşmaz
Göğsün kalkan değil sert rüzgârlara
Arada bir durup yokla ruhunu
Yatağından çıkan bir ırmak olma

Aklından geçeni dinlemek için
Gözlerini kapat bak uzaklara
Tortum Şelalesi sende çağlasın
Kavursun bir türkü dudaklarını
Hüma kuşu yükseklerden seslensin
Varsın gözlerinde tütsün Erzurum

Altmış yıldır bir hoş seda uğruna
Kırılmadık tel kalmadı sazında
Sesinin yangını beni yakıyor
Dilinin altında kazan kaynıyor
Yüzüne sancının şavkı vuruyor
Kaşık çalışırsun kendi kendine

Bir ağacın gölgesine oturdun
Hatıralar kanatlanıp uçtular
Uyudun uyandın serinlik çöktü
Daha yolun başındayız dadaşım
Kalbini kalbime yasla da yürü
İkide bir dönüp bakma gölgene

28.07.2022

Yoldayız Hâlâ

Tayyib Atmaca'ya

Bütün kalpler şahsi değil dediler
Her insan insana kalbinden bağlı
Gönül usun kıyısında gezinir
Saçların kırları karışır yele
Hangi yola girsen koşarsın kesin
Ağırdan al nefeslen dur az hele

Hem dinle kendini hem sesin duyur
Gönlünün gözüyle gördüğün her şey
Nurhak dağlarında menekşedir mor
Elbistan düzünde süzülen t/ayı
Görestüğün anda burnun sızlıyor
Kızlar giderler mi Maraş'a dayı

Gezdiğin yollara sinmiş avazın
Uğuldayan kışlar yazın mutedil
Bir serinlik yayar sakın ahvalın
Neler vardır derinlerde bilinmez
En keskin havada meltemdir sanki
İlgıt ılgıt akar bakışlarından

Ne zaman keşişti yollar nerede
Hayal meyal bile değil yaşanan
İlk selamlaşmamız evvelki gündü
Ne tez şafak attı şark cephesinde
Muhabbet daraldı dar zamanlarda
Ne gam gönül mekânımız genişken...

28.11.2022

